

Αναλυτική Πρόσκληση Δράσης: Ενίσχυση της ίδρυσης μικρών και πολύ μικρών καινοτόμων επιχειρήσεων, με προτεραιότητα στους τομείς της RIS3.

6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ – ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Ως χρόνος έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η επόμενη μέρα από την έναρξη επιτηδεύματος στην ΔΟΥ κάθε υποψήφιου δικαιούχου.

6.1. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

1) Κόστος για επενδύσεις σε στοιχεία ενεργητικού

Οι επενδυτικές ενισχύσεις σε στοιχεία ενεργητικού αφορούν επενδύσεις σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με:

- Εξυπηρέτηση κτιριακών αναγκών και διαμόρφωσης κτιρίων και χώρων / Ειδικές εγκαταστάσεις
- Μηχανολογικός και Εργαστηριακός Εξοπλισμός
- Πληροφορική / Τηλεπικοινωνίες
- Λοιπός Εξοπλισμός (Στις περιπτώσεις των επιχειρήσεων με αντικείμενο την εκμετάλλευση αυτοκινήτων και σκαφών τα οχήματα /σκάφη δεν θεωρούνται μεταφορικά μέσα αλλά εξοπλισμός απαραίτητος για την λειτουργία τους)
-

2) Συμβουλευτικές υπηρεσίες

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών από εξωτερικούς συμβούλους/εμπειρογνώμονες, οι οποίες σχετίζονται αποκλειστικά με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, όπως η εκπόνηση επιχειρηματικού σχεδίου, μελέτης οικονομικής βιωσιμότητας, μελέτης έρευνας αγοράς, μελέτης σκοπιμότητας. Δεν είναι επιλέξιμες οι συνήθεις ή περιοδικές υπηρεσίες.

3) Ενισχύσεις για συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή μιας επιχείρησης σε εμπορική έκθεση ως εκθέτης.

4) Ενισχύσεις Καινοτομίας

Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι οι εξής:

- i. Δαπάνες για άυλα στοιχεία ενεργητικού: Αφορά σε δαπάνες για την απόκτηση, την επικύρωση και την προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού (σχετίζονται με την απονομή δικαιώματος που προκύπτει ως αποτέλεσμα ερευνητικών δραστηριοτήτων που εκτελεί, χρηματοδοτεί ή στις οποίες συμμετέχει ο δικαιούχος).
- ii. Δαπάνες για υπηρεσίες καινοτομίας: Στην υποκατηγορία περιλαμβάνονται οι δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας. Οι εν λόγω συμβουλευτικές υπηρεσίες πρέπει να συνδέονται και να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου. Στις συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας συγκαταλέγονται η συνδρομή και η επαγγελματική κατάρτιση στους τομείς της μεταφοράς γνώσεων, της απόκτησης, της

Αναλυτική Πρόσκληση Δράσης: Ενίσχυση της ίδρυσης μικρών και πολύ μικρών καινοτόμων επιχειρήσεων, με προτεραιότητα στους τομείς της RIS3.

προστασίας και της εκμετάλλευσης άυλων στοιχείων ενεργητικού, της χρήσης προτύπων και κανονισμών που τα εμπεριέχουν, καθώς και οι δαπάνες μετάφρασης για υποβολή διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας είναι η παροχή χώρων γραφείων, βάσεων δεδομένων, βιβλιοθηκών, χρήσης εργαστηρίου, σήμανσης ποιότητας, δοκιμών και πιστοποίησης με σκοπό την ανάπτυξη αποτελεσματικότερων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών.

iii. Γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας

Η υποκατηγορία περιλαμβάνει δαπάνες που αφορούν στην αγορά γνώσεων και διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (bought/licensed), οι οποίες είναι επιλέξιμες υπό την προϋπόθεση της τήρησης των ίσων αποστάσεων. Δηλαδή θα πρέπει οι όροι της συναλλαγής μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών να μην διαφέρουν από εκείνους που θα είχαν οριστεί μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων και να μην περιέχουν κανένα στοιχείο αθέμιτης σύμπραξης. Κάθε συναλλαγή που προκύπτει από ανοιχτή, διαφανή και χωρίς διακρίσεις διαδικασία θεωρείται ότι πληροί την αρχή της τήρησης ίσων αποστάσεων.

5) Δαπάνες προσωπικού (Μισθολογικό κόστος νέου προσωπικού):

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για το μισθολογικό κόστος νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού.

Οι επιλέξιμες δαπάνες πληρούν τους όρους που καθορίζει η με αρ. πρωτ. **137675/ΕΥΘΥ1016/19-12/2018** (ΦΕΚ 5968/Β/31-12-2018) Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης.

Η επένδυση διατηρείται στην περιοχή όπου χορηγείται η ενίσχυση για τουλάχιστον τρία (3) χρόνια, μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης. Αυτό δεν εμποδίζει την αντικατάσταση μονάδας ή εξοπλισμού που κατέστησαν παρωχημένα ή υπέστησαν βλάβες κατά την περίοδο αυτή, εφόσον η οικονομική δραστηριότητα διατηρείται στη συγκεκριμένη περιοχή κατά την ανωτέρω ελάχιστη απαιτούμενη περίοδο και κατόπιν έγκρισης του αιτήματος από το αρμόδιο όργανο παρακολούθησης της πράξης.

6) Λειτουργικές δαπάνες

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες λειτουργίας της επιχείρησης για τη διάρκεια υλοποίησης του έργου και αφορούν διάφορα λειτουργικά έξοδα (ενοίκια επαγγελματικού χώρου, δαπάνες ηλεκτρισμού, σταθερής και κινητής επαγγελματικής τηλεφωνίας, διαδικτύου, ύδρευσης, θέρμανσης, λοιπές κοινόχρηστες δαπάνες, δαπάνες φιλοξενίας σε θερμοκοιτίδες, κ.α.). Επισημαίνεται ότι οι λειτουργικές δαπάνες για να είναι επιλέξιμες θα πρέπει να αφορούν αποκλειστικά στην υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου και να είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου.

6.2. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΓΙΑ ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ.

Γενικές επισημάνσεις:

1. Δεν θεωρούνται επιλέξιμες οι δαπάνες που πραγματοποιούνται πριν από τον χρόνο έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών.

Αναλυτική Πρόσκληση Δράσης: Ενίσχυση της ίδρυσης μικρών και πολύ μικρών καινοτόμων επιχειρήσεων, με προτεραιότητα στους τομείς της RIS3.

2. Για την περίπτωση τιμολογίων, που είναι ξενόγλωσσα (εκτός αγγλικής) και δυσκολεύουν την απόφαση για την επιλεξιμότητά τους μπορεί να ζητηθεί η μετάφραση τους στην ελληνική γλώσσα, από επίσημο φορέα. Επίσης, θα προσκομίζονται για την πιστοποίηση των δαπανών όλα τα συνοδευτικά έγγραφα και οι αντίστοιχες τραπεζικές συναλλαγές, ώστε να είναι δυνατή η ύπαρξη αξιόπιστης και επαρκούς διαδρομής ελέγχου για την προμήθεια, τη διακίνηση των προϊόντων και την εξόφληση του προμηθευτή.
3. Για τον έλεγχο των τιμών, οι αρμόδιοι μπορούν να ελέγχουν τα στοιχεία αξίας των μηχανημάτων και του εξοπλισμού και μπορεί να ζητούν από το δικαιούχο, τον προμηθευτικό οίκο ή και τρίτους πρόσθετα κατά την κρίση τους στοιχεία και πληροφορίες για εξακρίβωση της αξίας για τον έλεγχο των τιμών αυτών.
4. Για τον έλεγχο του κόστους των δαπανών της επένδυσης μπορούν να χρησιμοποιούνται από τους αρμόδιους κάθε είδους αποδεικτικά στοιχεία, όπως μέθοδοι κοστολόγησης κτιριακών και άλλων κατασκευαστικών εργασιών που θα λαμβάνουν υπόψη τη φύση και το είδος των συγκεκριμένων κτιριακών κατασκευών.
5. Όλες οι δαπάνες θα εξετάζονται για την επιλεξιμότητά τους, το εύλογο του κόστους, καθώς και για τη σκοπιμότητά τους σε σχέση με την επιχείρηση και το επενδυτικό σχέδιο κατά την πιστοποίησή τους. Σε περίπτωση που οι δαπάνες που πιστοποιούνται δεν κριθούν στο σύνολό τους επιλέξιμες, εύλογες ή/και σχετικές με την επιλέξιμη δραστηριότητα της επιχείρησης κατά την πιστοποίηση τους, θα γίνεται δεκτό μόνο το ποσό που χαρακτηρίζεται ως επιλέξιμο, εύλογο και σχετικό.
6. Δεν γίνονται αποδεκτές ως επιλέξιμες δαπάνες πάσης φύσεως παραστατικά αυτοτιμολόγησης σε περίπτωση λήψης υπηρεσιών (αποδείξεις δαπανών, τιμολόγια αυτοπαράδοσης κ.ά.).
7. Συμβάσεις ή Ιδιωτικά Συμφωνητικά, που συντάσσονται στο πλαίσιο της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, κατατίθενται στην φορολογική αρχή και προσκομίζονται υποχρεωτικά, όταν αυτό απαιτείται από τη φορολογική νομοθεσία.
8. Σημειώνεται ότι δεν είναι επιλέξιμη η πρόσληψη συζύγων και συγγενών α' και β' βαθμού των εταίρων/ μετόχων της επιχείρησης.
9. Δεν επιτρέπεται η συστέγαση επιχειρήσεων αν στο επενδυτικό σχέδιο περιέχονται δαπάνες για επενδύσεις σε κτηριακές εγκαταστάσεις. Με τον όρο συστέγαση νοείται η εγκατάσταση της επιχείρησης σε ίδιο, μη διακριτό χώρο με άλλη επιχείρηση.

α) Κόστος για επενδύσεις σε στοιχεία ενεργητικού

Επενδύσεις σε κτιριακές εγκαταστάσεις

Επενδυτικές δαπάνες για κατασκευή, αναβάθμιση, διαμόρφωση κτιριακών υποδομών, για τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης.

Οι κτιριακές επενδύσεις περιλαμβάνουν ενδεικτικά:

Αναλυτική Πρόσκληση Δράσης: Ενίσχυση της ίδρυσης μικρών και πολύ μικρών καινοτόμων επιχειρήσεων, με προτεραιότητα στους τομείς της RIS3.

- Κτιριακές εργασίες, ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες, εγκατάσταση δικτύων και ειδικές εγκαταστάσεις, στους χώρους παραγωγής, αποθήκευσης και διάθεσης προϊόντων, εργαστηριακούς χώρους, χώρους παροχής υπηρεσιών και χώρους διοίκησης της επιχείρησης.
- Εργασίες βελτίωσης, αναβάθμισης και διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.
- Εργασίες προμήθειας και εγκατάστασης συστημάτων αυτοματοποίησης και ποιοτικού ελέγχου, που συνδέονται πάγια με τις κτιριακές υποδομές με τρόπο μόνιμο και σταθερό, ώστε ο διαχωρισμός τους να μην είναι εφικτός για χρήση σε άλλο χώρο.
- Κατασκευές, διαμορφώσεις, επεκτάσεις, διαρρυθμίσεις των κτιριακών εγκαταστάσεων που αποβλέπουν στη διευκόλυνση πρόσβασης των ΑμεΑ, σύμφωνα με τις Οδηγίες Σχεδιασμού για ΑμεΑ «Σχεδιάζοντας για όλους» του ΥΠΕΚΑ.

Οι δαπάνες κατασκευής, αναβάθμισης, διαμόρφωσης κτιριακών εγκαταστάσεων προκύπτουν από υποβαλλόμενη πλήρη τεχνική μελέτη, υπογεγραμμένη από αρμόδιο / αρμόδιους μηχανικό / μηχανικούς και είναι σύμφωνες με τις απαραίτητες εγκρίσεις και αδειοδοτήσεις, όπως ορίζει η κείμενη νομοθεσία.

Οι δαπάνες εργασιών πρέπει να γίνονται μετά την έκδοση των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία αδειών, ειδάλλως θα είναι μη επιλέξιμες.

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την υλοποίηση των κτιριακών δαπανών είναι:

- η προσκόμιση της απαιτούμενης -σύμφωνα με τον ισχύοντα Οικοδομικό Κανονισμό- άδειας για τις εκτελούμενες εργασίες.
- η ύπαρξη ιδιοκτησίας ή παραχώρησης χρήσης ή μίσθωση ή νόμιμη σύσταση επικαρπίας επί του ακινήτου σε ισχύ κατά το χρόνο πραγματοποίησης της δαπάνης και για χρονικό διάστημα τουλάχιστον οκτώ (8) ετών (ή για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών στην περίπτωση ανέγερσης κτιρίου). Η περίοδος της οκταετίας (ή της δεκαπενταετίας) υπολογίζεται από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης της επένδυσης. Η ιδιοκτησία, η μίσθωση, η σύσταση επικαρπίας ή η παραχώρηση χρήσης θα πρέπει να καταδεικνύεται με το 1ο αίτημα πιστοποίησης και πριν την καταβολή της δημόσιας επιχορήγησης.

Σημειώνεται ότι:

- Δεν είναι επιλέξιμες οι εργοδοτικές εισφορές για κατασκευαστικές εργασίες, καθώς και οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους και τέλη.
- Δεν είναι επιλέξιμες οι υποχρεωτικές και σχετιζόμενες είτε με την έκδοση αδειών είτε με την επίβλεψη δαπάνες.
- Δεν είναι επιλέξιμες στην παρούσα κατηγορία δαπάνες μελετών ανακαίνισης, διακόσμησης και λοιπές παρεμφερείς δαπάνες μελετών.

Αναλυτική Πρόσκληση Δράσης: Ενίσχυση της ίδρυσης μικρών και πολύ μικρών καινοτόμων επιχειρήσεων, με προτεραιότητα στους τομείς της RIS3.

Μηχανήματα – εξοπλισμός

Επενδυτικές δαπάνες για απόκτηση ή χρηματοδοτική μίσθωση μηχανημάτων και εξοπλισμού, πάγιων στοιχείων για τον εκσυγχρονισμό ή την επέκταση της επιχειρηματικής εγκατάστασης ή τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε νέα προϊόντα και υπηρεσίες.

Εξοπλισμός που αποτελεί πάγιο στοιχείο θεωρείται κάθε στοιχείο το οποίο με κατάλληλη χρήση και συντήρηση έχει ωφέλιμη διάρκεια χρήσης μεγαλύτερη του ενός έτους, διατηρεί το αρχικό του σχήμα και εμφάνιση κατά τη χρήση, δεν χάνει την ταυτότητά του με ενσωμάτωση σε άλλο ή πιο σύνθετο στοιχείο και καταχωρίζεται, κατά περίπτωση, στο μητρώο παγίων και δέχεται αποσβέσεις.

Τα μηχανήματα – εξοπλισμός πρέπει να είναι σύγχρονης τεχνολογίας, καινούργια και αμεταχείριστα. Για το λόγο αυτό, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προσκομίζουν σχετική βεβαίωση του οίκου κατασκευής ή του προμηθευτή.

Οι επενδυτικές δαπάνες μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού περιλαμβάνουν ενδεικτικά:

- Προμήθεια και χρηματοδοτική μίσθωση μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού για την παραγωγή, αποθήκευση, συντήρηση και διάθεση προϊόντων.
- Προμήθεια και χρηματοδοτική μίσθωση εργαστηριακού εξοπλισμού για τον ποιοτικό έλεγχο της παραγωγής/τη διασφάλιση της ποιότητας/τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με διάφορα πρότυπα.
- Προμήθεια και χρηματοδοτική μίσθωση συστημάτων αυτοματοποίησης και ποιοτικού ελέγχου παραγωγικής διαδικασίας.
- Προμήθεια και χρηματοδοτική μίσθωση ειδικού εξοπλισμού για την ανάπτυξη υπηρεσιών.
- Προμήθεια και χρηματοδοτική μίσθωση συστημάτων πληροφορικής και δικτυώσεων.

Οι δαπάνες συντήρησης και επισκευής εξοπλισμού, που χρησιμοποιείται ήδη από την επιχείρηση, δεν είναι επιλέξιμες.

Οι δαπάνες προμήθειας ανταλλακτικών είναι επιλέξιμες εφόσον αυτά είναι παρελκόμενα των κύριων εξαρτημάτων του εξοπλισμού, που προμηθεύεται, αποτελούν δηλαδή αναπόσπαστο τμήμα του για την ομαλή λειτουργία του σύμφωνα με της όρους προμήθειας του εξοπλισμού που προσφέρει ο προμηθευτής και δεν υπερβαίνουν, σε ποσοστό, το 10% της δαπάνης απόκτησης του υπό προμήθεια εξοπλισμού. Θα ελέγχεται μέσω του Παραρτήματος Ι.2.

Η χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμού είναι επιλέξιμη όταν περιλαμβάνει υποχρέωση αγοράς του πάγιου στοιχείου, που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης της χρηματοδοτικής μίσθωσης μετά την λήξη της περιόδου μίσθωσης και ο εκμισθωτής μπορεί να συνάψει συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1665/1986 (ΦΕΚ 194 Α'), όπως ισχύει, και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19 της Απόφασης του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού 81986/ΕΥΘΥ712/31.7.2015 «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων

Αναλυτική Πρόσκληση Δράσης: Ενίσχυση της ίδρυσης μικρών και πολύ μικρών καινοτόμων επιχειρήσεων, με προτεραιότητα στους τομείς της RIS3.

πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία Ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων (ΦΕΚ 1822/Β/24.08.2015), όπως ισχύει.

Η αγορά οχημάτων επαγγελματικής χρήσης σχετικής με το αντικείμενο δραστηριότητας της επιχείρησης είναι επιλέξιμη, υπό την προϋπόθεση ότι οι επιχειρήσεις θα χρησιμοποιήσουν τα οχήματα για ίδιες ανάγκες. Επιπλέον, για τις επιχειρήσεις του τομέα οδικών εμπορευματικών μεταφορών δεν είναι επιλέξιμη η απόκτηση οχήματος, σύμφωνα με τον Καν. ΕΕ 1407/2013. Το (μεταφορικό μέσο) όχημα να είναι καινούργιο, αμεταχείριστο και στην κυριότητα της επιχείρησης.

i. Το (μεταφορικό μέσο) όχημα να είναι :

a. είτε επαγγελματικής χρήσης

b. είτε μικτής/πολλαπλής χρήσης, έως εννέα (9) θέσεων και να χρησιμοποιείται για τη μεταφορά πελατών χωρίς κόμιστρο ή/και εξοπλισμού/υλικών.

ii. Η χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμού είναι επιλέξιμη όταν περιλαμβάνει υποχρέωση αγοράς του πάγιου στοιχείου, που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης της χρηματοδοτικής μίσθωσης μετά την λήξη της περιόδου μίσθωσης και ο εκμισθωτής μπορεί να συνάπτει συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1665/1986 (ΦΕΚ 194 Α'), όπως ισχύει, και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19 της Απόφασης του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού 81986/ΕΥΘΥ712/31.7.2015 «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία Ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων (ΦΕΚ 1822/Β/24.08.2015), όπως ισχύει.

Επιπλέον, για τις επιχειρήσεις του τομέα οδικών εμπορευματικών μεταφορών δεν είναι επιλέξιμη η απόκτηση οχήματος, σύμφωνα με τον Καν. ΕΕ 1407/2013.

Άυλα στοιχεία ενεργητικού

Επενδύσεις για την απόκτηση στοιχείων ενεργητικού, που δεν έχουν φυσική ή χρηματοοικονομική υπόσταση. Αναφέρονται σε δαπάνες διαφορετικές από τις δαπάνες για καινοτομία.

Οι επενδυτικές δαπάνες άυλων στοιχείων ενεργητικού περιλαμβάνουν ενδεικτικά δαπάνες που σχετίζονται με:

- Συστήματα διασφάλισης ποιότητας
- Το σχεδιασμό, την πιστοποίηση και τη συσκευασία / ετικέτα των προϊόντων/ υπηρεσιών.
- Την πιστοποίηση ή/και διαπίστευση (όπου απαιτείται) σύμφωνα με εξειδικευμένα πρότυπα για δικαίωμα εισόδου των προϊόντων της επιχείρησης σε συγκεκριμένες νέες αγορές – στόχους.
- Απόκτηση δικαιωμάτων Τεχνογνωσίας και αξιοποίησή τους για την αποτελεσματικότερη παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών
- Δημιουργία εμπορικού σήματος

Αναλυτική Πρόσκληση Δράσης: Ενίσχυση της ίδρυσης μικρών και πολύ μικρών καινοτόμων επιχειρήσεων, με προτεραιότητα στους τομείς της RIS3.

Τα άυλα στοιχεία ενεργητικού είναι επιλέξιμα για τον υπολογισμό των επενδυτικών δαπανών, εφόσον πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- i. Πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση,
- ii. Πρέπει να είναι αποσβεστέα,
- iii. Πρέπει να περιλαμβάνονται στα στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης στην οποία χορηγείται η ενίσχυση και να παραμένουν συνδεδεμένα με το έργο για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση επί τουλάχιστον τρία (3) έτη από την ημερομηνία λήξης του επενδυτικού σχεδίου.

Ενδεικτικά δύναται να περιλαμβάνονται τα εξής:

- Σχεδιασμός προϊόντος/υπηρεσίας.
- Σχεδιασμός ετικέτας / συσκευασίας.
- Δοκιμές/επαληθεύσεις/πιστοποίηση προϊόντων/συσκευασίας προϊόντων από διαπιστευμένους φορείς (εσωτερικού ή εξωτερικού).
- Δοκιμές και έλεγχοι υλικών από διαπιστευμένους φορείς (εσωτερικού ή εξωτερικού).
- Χρήση υπηρεσιών εργαστηρίου και αναλύσεις.
- Δημιουργία Βάσεων Δεδομένων με Σχεδιαστικά και Κατασκευαστικά Στοιχεία των Παραγόμενων Προϊόντων.
- Πιστοποίηση Συστημάτων από διαπιστευμένους φορείς (εσωτερικού ή εξωτερικού).
- Εργαστηριακός Εξοπλισμός που αφορά τον ποιοτικό έλεγχο/ τη διασφάλιση ποιότητας/ τη διασφάλιση συμμόρφωσης με διάφορα πρότυπα.
- Διαδικασίες εξειδικευμένων σημάτων συμμόρφωσης.
- Διαδικασίες σχεδιασμού και εγκατάστασης συστημάτων διαχείρισης, ελέγχου και μέτρησης, λειτουργιών και διαδικασιών.

Επισημαίνεται, ότι:

- Όσα εκ των ανωτέρω σχετίζονται με πιστοποίηση, θα είναι επιλέξιμα μόνο εάν καταλήγουν σε λήψη της ζητούμενης Πιστοποίησης/ Διαπίστευσης.
- Οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι κατά την τελική επαλήθευση /πιστοποίηση προσκομίζεται το σχετικό πιστοποιητικό που εκδίδεται από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης, το οποίο θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου ή να τεκμηριώνεται αποδεδειγμένα ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έκδοσή του, ήτοι να έχει ολοκληρωθεί θετικά η επιθεώρηση πιστοποίησης.
- Το κόστος για ανανέωση συστήματος πιστοποίησης δεν είναι επιλέξιμο.

Τεχνολογική αναβάθμιση μέσω της αύξησης της χρήσης ΤΠΕ

Αναλυτική Πρόσκληση Δράσης: Ενίσχυση της ίδρυσης μικρών και πολύ μικρών καινοτόμων επιχειρήσεων, με προτεραιότητα στους τομείς της RIS3.

- Αναβάθμιση τεχνολογικών υπηρεσιών και υποδομών, ενσωμάτωση εξοπλισμού ΤΠΕ. Προμήθεια - μεταφορά - εγκατάσταση νέων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού πληροφορικής όπως π.χ. ηλεκτρονικοί υπολογιστές, εξοπλισμός μηχανογράφησης και ηλεκτρονικής δικτύωσης.
- Κόστη Αδειών χρήσης λογισμικού ή σύμβασης παροχής υπηρεσιών συντήρησης για μέχρι ένα έτος από το χρόνο προμήθειας. Στα παραδοτέα υλοποίησης θα πρέπει να είναι σαφής ο τρόπος παροχής της άδειας χρήσης λογισμικού ή υπηρεσίας, π.χ. pernamed/concurrentuser, perserver, /CPU κ.τ.λ. Τα λογισμικά δύναται να αφορούν (ενδεικτικά) σε:
 - αυτοματοποίηση της παραγωγής
 - ποιοτικό έλεγχο των παραγόμενων προϊόντων
 - διασύνδεση των επιχειρήσεων με εθνικά ή διεθνή δίκτυα
 - ανάπτυξη δραστηριοτήτων e- business, e-marketing και e-commerce
 - σύνδεση σε e-marketplaces
 - ψηφιακές εφαρμογές διαδικτυακής προβολής (π.χ. searchengineoptimizations, accelerators κτλ.)
 - ανάπτυξη και εφαρμογή εξειδικευμένων προγραμμάτων διαχείρισης πελατών ή προσωπικού της επιχείρησης (τύπου ERP, CRM, HRMS)
 - διαχείριση εγγράφων και υποστήριξη διαδικασιών.
- Κόστη υιοθέτησης υπηρεσιών cloudcomputing.
- Κόστος για την εγκατάσταση και τυχόν παραμετροποίηση του λογισμικού, καθώς και το κόστος εκπαίδευσης του προσωπικού. Οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες μέχρι το 20% του κόστους αγοράς του αντίστοιχου λογισμικού.

β) Συμβουλευτικές υπηρεσίες:

- Δαπάνες για την υποστήριξη της επιχείρησης στη συμμετοχή σε διαγωνισμούς, που αφορούν την προώθηση νέων προϊόντων/υπηρεσιών της επιχείρησης ή την επέκτασή της σε νέες αγορές.
- Δαπάνες τεχνικής υποστήριξης για τη σύναψη συμβάσεων συνεργασίας με οίκους του εξωτερικού ή Κοινών Επιχειρήσεων (Joint-Ventures), που αφορούν νέες αγορές ή νέα προϊόντα /υπηρεσίες.
- Εκπόνηση μελετών και ερευνών όπως έρευνες αγοράς, μελέτες benchmarking, οργάνωσης διοίκησης, σκοπιμότητας, αναδιοργάνωσης των επιμέρους λειτουργιών της επιχείρησης, ανασχεδιασμού επιχειρηματικών διαδικασιών (reengineering), τυποποίησης διαδικασιών, εκτίμησης επιχειρηματικού κινδύνου - riskanalysis, marketingplan.
- Υπηρεσίες διαχείρισης του επενδυτικού σχεδίου

Σημειώνεται ότι:

- Το συνολικό κόστος παρακολούθησης και διοίκησης του επενδυτικού σχεδίου δεν θα πρέπει να ξεπερνά τις 5.000€. Θα ελέγχεται μέσω του Παραρτήματος Ι.2.
- Οι πιθανές δαπάνες ταξιδιών των συμβούλων συμπεριλαμβάνονται στην συνολική αμοιβή τους και δεν είναι επιλέξιμες ως διακριτές δαπάνες.

Αναλυτική Πρόσκληση Δράσης: Ενίσχυση της ίδρυσης μικρών και πολύ μικρών καινοτόμων επιχειρήσεων, με προτεραιότητα στους τομείς της RIS3.

- Για κάθε συμβουλευτική υπηρεσία, πρέπει να υπάρχει σχετική σύμβαση με την επιχείρηση. Η εν λόγω σύμβαση, ανεξαρτήτως του κόστους της συμβουλευτικής υπηρεσίας, θα πρέπει να είναι νομίμως καταχωρημένη στο taxisnet.
- Οι δαπάνες για τις μελέτες πυροπροστασίας, περιβαλλοντικών επιπτώσεων, απόκτησης άδειας λειτουργίας της επιχείρησης ή νόμιμου απαλλακτικού από αυτήν, καθώς και για μελέτες επαγγελματικού κινδύνου και άλλες παρεμφερείς μελέτες δεν είναι επιλέξιμες.
- Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής θα αξιολογούνται για τη σκοπιμότητά τους σε σχέση με το μέγεθος του επενδυτικού σχεδίου, καθώς και για τη συνάφειά τους σε σχέση με το επενδυτικό σχέδιο.
- Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη.

γ) Ενισχύσεις για συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις

Επιλέξιμες είναι κάθε μορφής ενέργειες και δαπάνες που στοχεύουν στην προβολή της επιχείρησης και στην προώθηση της υπηρεσίας/του προϊόντος της, υπό τους ακόλουθους όρους:

- Επιτρέπεται η συμμετοχή σε εκθέσεις μόνο ως εκθέτης. Η συμμετοχή πρέπει να αφορά, είτε στην προώθηση υπαρχόντων προϊόντων και υπηρεσιών σε νέες αγορές, είτε στην προώθηση νέων προϊόντων και υπηρεσιών σε δεδομένες για την επιχείρηση-εκθέτη αγορές.
- Στην περίπτωση συμμετοχής σε Επαγγελματικές Εκθέσεις που γίνονται στην Ελλάδα, το συνολικό επιλέξιμο κόστος (κόστος συμμετοχής, μεταφορά υλικών κλπ.) δεν θα υπερβαίνει τις 10.000€. Θα ελέγχεται μέσω του Παραρτήματος Ι.2.
- Στην περίπτωση συμμετοχής σε Επαγγελματικές Εκθέσεις που γίνονται στο Εξωτερικό το συνολικό επιλέξιμο κόστος (κόστος συμμετοχής, μεταφορά υλικών κλπ.) δεν θα υπερβαίνει τις 20.000€. Θα ελέγχεται μέσω του Παραρτήματος Ι.2.

δ) Ενισχύσεις Καινοτομίας

Απόκτηση, μεταφορά και χρήση δικαιωμάτων τεχνογνωσίας ή και αδειών εκμετάλλευσης για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου.

Οι δαπάνες αφορούν το σύνολο των ενεργειών που θα πραγματοποιηθούν για την απόκτηση, προστασία, μεταφορά και χρήση και εκμετάλλευση της απαιτούμενης τεχνογνωσίας (π.χ. αγορά δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, τεχνογνωσίας, μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων, αγορά προτύπων ή αδειών εκμετάλλευσης προτύπων κλπ.) για την υλοποίηση των προτεινόμενων έργων. Η αποκτώμενη τεχνογνωσία θα πρέπει να συνδέεται με τη μορφή και τους στόχους του επενδυτικού σχεδίου και να συνοδεύεται από τα απαιτούμενα παραδοτέα. Η τεχνογνωσία μπορεί να προέρχεται είτε από το εσωτερικό είτε από το εξωτερικό. Με την απόκτηση των δικαιωμάτων τεχνογνωσίας η επιχείρηση πρέπει να

Αναλυτική Πρόσκληση Δράσης: Ενίσχυση της ίδρυσης μικρών και πολύ μικρών καινοτόμων επιχειρήσεων, με προτεραιότητα στους τομείς της RIS3.

εγγράψει την εν λόγω δαπάνη στο Μητρώο παγίων (όπου απαιτείται) κατά τα προβλεπόμενα στην εθνική φορολογική νομοθεσία.

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι ακόλουθες δαπάνες:

- i. **Δαπάνες για άυλα στοιχεία ενεργητικού.** Αφορά σε δαπάνες για την απόκτηση, την επικύρωση και την προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού (σχετίζονται με την απονομή δικαιώματος που προκύπτει ως αποτέλεσμα ερευνητικών δραστηριοτήτων που εκτελεί, χρηματοδοτεί ή στις οποίες συμμετέχει ο δικαιούχος).
- ii. **Γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας.** Προκειμένου να είναι επιλέξιμες οι σχετικές δαπάνες, οι γνώσεις και τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας θα πρέπει να αγοράστηκαν ή να ελήφθησαν –bought or licensed- με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές, με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων. Για τις δαπάνες της υποκατηγορίας ισχύουν τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 16 (περίπτωση Ε) της ΥΑΕΚΕΔ.
- iii. **Δαπάνες για υπηρεσίες καινοτομίας.** Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες, η συνδρομή και η επαγγελματική κατάρτιση στους τομείς της μεταφοράς γνώσεων, της απόκτησης, της προστασίας και της εκμετάλλευσης άυλων στοιχείων ενεργητικού, της χρήσης προτύπων και κανονισμών που τα εμπεριέχουν (σύμβαση παροχής υπηρεσιών, οι οποίες χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το έργο).

(ε) Λειτουργικές Δαπάνες

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες λειτουργίας της επιχείρησης για τη διάρκεια υλοποίησης του έργου και αφορούν διάφορα λειτουργικά έξοδα (ενοίκια επαγγελματικού χώρου, δαπάνες ηλεκτρισμού, σταθερής και κινητής επαγγελματικής τηλεφωνίας, διαδικτύου, ύδρευσης, θέρμανσης, λοιπές κοινόχρηστες δαπάνες, δαπάνες φιλοξενίας σε θερμοκοιτίδες, κ.α.).

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται δαπάνες, που αφορούν στην υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου και είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου και ειδικότερα οι ακόλουθες:

- i. **Ενοίκια επαγγελματικού χώρου:** Περιλαμβάνει το κόστος ενοικίων του τόπου υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου. Η επιχείρηση θα πρέπει να λειτουργεί ανεξάρτητα και σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο (εκτός του χώρου της κατοικίας – κύριας ή δευτερεύουσας- του επαγγελματία/επιχειρηματία), κατά τρόπο ώστε να εξυπηρετεί ικανοποιητικά το σκοπό της. Το χαρτόσημο αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη. Ωστόσο, σε περίπτωση που η δαπάνη του ενοικίου δεν συμπεριλαμβάνει το χαρτόσημο δεν επηρεάζεται η επιλεξιμότητα της δαπάνης ενοικίου. Οι δαπάνες ενοικίου δεν είναι επιλέξιμες εφόσον ο μισθωτής είναι σύζυγος ή συγγενής έως και 2ου βαθμού με τον εκμισθωτή. Σε περίπτωση νομικού προσώπου, η εν λόγω προϋπόθεση ισχύει για όλους τους εταίρους. Επισημαίνεται ότι δεν επιτρέπεται η συστέγαση επιχειρήσεων. Με τον όρο συστέγαση νοείται η εγκατάσταση της επιχείρησης σε ίδιο, μη διακριτό χώρο με άλλη επιχείρηση. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί συστέγαση επιχειρήσεων θα ανακαλείται η απόφαση ένταξης του επιχειρηματικού σχεδίου.

Αναλυτική Πρόσκληση Δράσης: Ενίσχυση της ίδρυσης μικρών και πολύ μικρών καινοτόμων επιχειρήσεων, με προτεραιότητα στους τομείς της RIS3.

- ii. **Λοιπές λειτουργικές δαπάνες και κοινόχρηστες δαπάνες:** Θα γίνονται δεκτές δαπάνες ηλεκτρισμού, κινητής και σταθερής επαγγελματικής τηλεφωνίας, διαδικτύου, ύδρευσης, θέρμανσης και λοιπές κοινόχρηστες δαπάνες. Επιλέξιμοι είναι οι λογαριασμοί που εκδίδονται στην επωνυμία της επιχείρησης. Σημειώνεται ότι στα λειτουργικά έξοδα συμπεριλαμβάνονται και οι δαπάνες φιλοξενίας σε θερμοκοιτίδες. Επισημαίνεται ότι δαπάνες φιλοξενίας σε θερμοκοιτίδες είναι επιλέξιμες εφόσον οι θερμοκοιτίδες συμπεριλαμβάνονται στο Μητρώο δομών ενεργού στήριξης νεοφυούς επιχειρηματικότητας του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης.

Οι λειτουργικές δαπάνες είναι επιλέξιμες μέχρι ποσοστού 10% του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού.

(στ) Δαπάνες προσωπικού (Μισθολογικό κόστος νέου προσωπικού)

Σημειώνεται ότι δεν είναι επιλέξιμη η πρόσληψη συζύγων και συγγενών α' και β' βαθμού του φυσικού προσώπου ή των μετόχων/εταίρων του νομικού προσώπου που υποβάλλει το επενδυτικό σχέδιο (για τις υπό σύσταση επιχειρήσεις).

Το μισθολογικό κόστος απασχολούμενων στην επιχείρηση είναι επιλέξιμο υπό τους ακόλουθους όρους:

- Οι εργαζόμενοι να απασχολούνται στην επιχείρηση με εξαρτημένη πλήρη απασχόληση (μισθωτή εργασία).
- Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής περιλαμβάνονται στο συνολικό επιχορηγούμενο προϋπολογισμό του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι του επιλέξιμου ορίου.
- Η επιχορήγηση νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού, αφορά σε επιχορηγούμενες ετήσιες μονάδες εργασίας (ΕΜΕ) πρόσθετες ως προς τις ΕΜΕ της επιχείρησης κατά το έτος 2020. Οι ΕΜΕ του 2020 θα πρέπει να διατηρηθούν κατά το τελευταίο έτος υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου. Ως τελευταίο έτος υλοποίησης είναι οι δώδεκα τελευταίοι μήνες (μη συμπεριλαμβανομένου του μήνα ολοκλήρωσης) που προηγούνται του μήνα ολοκλήρωσης της επένδυσης.
- Η τήρηση της παραπάνω όρου, ελέγχεται κατά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου.
- Ε.Μ.Ε. μισθωτής εργασίας το κόστος της οποίας επιχορηγείται από άλλο Φορέα (π.χ. ΟΑΕΔ), προσμετράται στη διατήρηση προσωπικού. Ωστόσο, το μισθολογικό κόστος αυτής της ΕΜΕ δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη προς συγχρηματοδότηση στην παρούσα κατηγορία δαπανών.
- Όλοι οι υπολογισμοί γίνονται σε ΕΜΕ. Εργαζόμενοι που απασχολούνται με μερική απασχόληση λογίζονται ως κλάσματα ΕΜΕ.

Αναλυτική Πρόσκληση Δράσης: Ενίσχυση της ίδρυσης μικρών και πολύ μικρών καινοτόμων επιχειρήσεων, με προτεραιότητα στους τομείς της RIS3.

6.3. ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες οι παρακάτω:

- i. Δαπάνες που πραγματοποιούνται πριν από τον χρόνο έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών.
- ii. Δαπάνες εργασιών που πραγματοποιούνται πριν την έγκριση των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία αδειών και εγκρίσεων.
- iii. Εργοδοτικές εισφορές για κατασκευαστικές εργασίες, καθώς και δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη.
- iv. Χρεωστικοί τόκοι, εκτός επιχορηγήσεων που δίνονται υπό τη μορφή επιδότησης επιτοκίου ή επιδότησης προμηθειών εγγύησης, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές, καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου.
- v. Η αγορά μη οικοδομημένης και οικοδομημένης γης.
- vi. Ο φόρος προστιθέμενης αξίας, εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας για τον ΦΠΑ. Ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη, εφ' όσον ο δικαιούχος δεν έχει δικαίωμα έκπτωσης ή επιστροφής του ΦΠΑ σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα ΦΠΑ, όπως εκάστοτε ισχύει. Ειδικότερα, είναι επιλέξιμη δαπάνη εφ' όσον βαρύνει δαπάνες που συνδέονται με την άσκηση εξαιρούμενων ή απαλλασσόμενων του ΦΠΑ δραστηριοτήτων του δικαιούχου και μόνο για το μέρος αυτό. Ο ΦΠΑ, που μπορεί να ανακτηθεί με οποιονδήποτε τρόπο δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη ακόμη και εάν δεν ανακτάται από το δικαιούχο. Ο ΦΠΑ, που βαρύνει δαπάνες, που χρησιμοποιούνται για την άσκηση δραστηριοτήτων, που υπάγονται στα ειδικά καθεστώτα κατ' αποκοπή καταβολής του φόρου δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη. Στις περιπτώσεις που ο ΦΠΑ βαρύνει δαπάνες οι οποίες χρησιμοποιούνται τόσο για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης, όσο και για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες παρέχεται το σχετικό δικαίωμα, ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη κατά το ποσοστό, που δεν μπορεί να ανακτηθεί (ΣΔΕ, άρθρο 22, Κ. 1303/2013, άρθρο 69, παρ.3).
- vii. Οι δαπάνες που αφορούν σε παραστατικά, που δεν έχουν εξοφληθεί πριν την ημερομηνία διενέργειας της επαλήθευσης από αρμόδιο όργανο.
- viii. Κρατήσεις υπέρ του ίδιου του δικαιούχου ή για λογαριασμό του ή παρακρατήσεις, που επιστρέφουν στο δικαιούχο με οποιοδήποτε τρόπο.
- ix. Οι δαπάνες για πρόστιμα, χρηματικές ποινές και έξοδα για την επίλυση διαφορών.
- x. Οι δαπάνες προμήθειας ή χρηματοδοτικής μίσθωσης μεταχειρισμένου εξοπλισμού.

6.4. ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

Όλες οι δαπάνες, οι οποίες είναι απαραίτητες για την εκτέλεση ενός έργου, οφείλουν να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις γενικές και ειδικές προβλέψεις των επί μέρους